

haterne

I programserien Haterne står personene som hetser på nett ansikt til ansikt med sine ofre.

Publisert på TV2.no søndag 18. oktober-torsdag 22. oktober 2015 og på TV 2 tirsdag 1. desember 2015.

Kontaktinfo

Redaksjon og redaksjonsadresse:

Karl Johans gate 14, 0154 Oslo

Journalistene/programskaperne:

Håvard Kristoffersen Hansen – hkh@tv2.no – 481 82 226

Mathias Grønhaug Reiherth - mre@tv2.no – 988 05 724

Redaktør:

Bård Espen Hansen - beh@tv2.no - 414 23 303

Innholdsfortegnelse

1. INNLEDNING	3
2. BAKGRUNN.....	4
3. ARBEIDET MED SAKEN	5
3.1 ORGANISERINGEN AV ARBEIDET	5
3.2 TIDSBRUK:	5
3.3 RESEARCH	6
3.3.1 «Spaning»	6
3.3.2 Sandra Borch-episoden - kryssjekk sosiale medier, følgere og historikk	6
3.3.3 Jørgen Foss-episoden - direkte kontakt	7
3.3.4 Sophie Elise Isachsen-episoden – kryssjekk sosiale medier og bruk av informant.....	7
3.3.5 Mani Hussaini-episoden - direkte kontakt via tredjepart.....	7
3.3.6 Olav Harald Ulstein-episoden – kryssjekk sosiale medier, spaning og uanmeldt intervju	8
3.3.7 Hets brukt som eksempler.....	8
3.3.8 Research i etterkant av konfrontasjonene	8

3.4 GJENNOMFØRING AV KONFRONTASJONENE	9
3.4.1 Sandra Borch-episoden	9
3.4.2 Jørgen Foss-episoden	9
3.4.3 Sophie Elise-episoden	9
3.4.4 Mani Hussaini-episoden	10
3.4.5 Olav Harald Ulstein-episoden	10
4. ETISKE VURDERINGER	11
4.1 REFUSERT MATERIALE	11
4.2 IDENTIFISERING	12
4.2.1 Sandra Borch-episoden:	12
4.2.2 Identifisering i Jørgen Foss-episoden:	12
4.2.3 Identifisering i Sophie Elise-episoden:	12
4.2.4 Identifisering i Mani Hussaini-episoden	13
4.2.5 Identifisering i Olav-episoden:	14
4.3 OPPFØLGING	15
5. KONSEKVENNS	16
5.1 ENDRING I DE KONFRONTERTE PERSONENES NETTATFERD	16
5.2 ERFARINGER:	19
5.3 LISTE OVER PUBLISERT MATERIALE:	20
6. TAKK TIL	20

1. Innledning

Ifølge en amerikansk [studie](#) (Pew Research Center) har 40 prosent av alle internettkbrukere opplevd hets, sjikane eller trakassering på nett. Spesielt blir personer som uttaler seg om betente temaer som innvandring, likestilling, legning og religion utsatt for hets på nett. Ifølge rapporten [«Status for ytringsfriheten i Norge»](#) blir hver tredje person som ytrer seg offentlig, hetsset på nett.

Ytringsfriheten er et av de viktigste grunnpillarene i samfunnet vårt. Det krever mot å bidra med kontroversielle eller nytenkende ytringer i offentlige debatter. Slike ytringer fører ofte til at personen bak meningene blir gjenstand for omfattende netthets. Denne hetsen fører ofte til at enkeltindivider velger å tie, snarere enn å ytre sine meninger i frykt for reprimander i blant annet sosiale medier. Selvsensur blir dermed ofte konsekvensen av hets og trusler på nett. Det kan påvirke ytringsfriheten og truer dermed demokratiet.

I Haterne har vi tatt utgangspunkt i offentlige personer som uttaler seg i riksmidlene. Disse personene bidrar med viktige stemmer i ulike debatter, men dessverre opplever flere å bli sjikanert på nett i etterkant av sine uttalelser. To av personene som deltar i Haterne har på et tidspunkt valgt å trekke seg fra sine respektive lederverv i henholdsvis politikk- og

organisasjonslivet etter å ha blitt utsatt for omfattende netthets. I serien har vi tatt med disse personene ut for å møte menneskene som hetser dem på nett.

Etter hvert program, har konsekvensen vært at personen som ble konfrontert med sine nedsettende kommentarer har endret atferden sin på nett. Blant annet har profiler blitt slettet, kommentarer fjernet og/eller pseudonymer blitt endret til ekte navn.

Menneskene som har vært med ut for å konfrontere den som har hetset dem på nett, har i ettertid uttalt at det var godt for dem å endelig få et ansikt på en av de mange nedsettende kommentarene de leser om seg selv på nett. Flere har sagt at de nå er mindre ømfintlige for hetsende kommentarer nå som de selv har fått se at sinnet bak kommentarene kommer som en følge av personlige forhold hos den som hetser, og ikke forhold ved deres egen person. Vi håper møtene som er vist gjennom programmet kan ha en opplærende, oppklarende og preventiv effekt i arbeidet mot netthets.

I arbeidet med Haterne har vi brukt en rekke journalistiske metoder for å finne identitetene til menneskene bak nettprofilene som driver med netthets, gjøre bakgrunnssjekk på disse samt finne en god praktisk strategisk løsning av intervjuet som kommer overraskende på menneskene som blir konfrontert med sine uttalelser. Vi vil snakke om disse metodene mer inngående i denne metoderapporten.

2. Bakgrunn

Konseptet kom til etter flere diskusjoner om netthets og hvilke bakenforliggende mekanismer som foreligger hos de som får seg til å skrive hatefulle ytringer rettet mot mennesker de aldri har møtt. Vi stilte oss følgende spørsmål: Hvem er disse personene som står bak de hatefulle kommentarene? Hvordan vil de reagere på å bli konfrontert med ytringene sine? Vil de stå inne for det de har skrevet? Ytrer folk seg mer hatefullt på nett enn i virkeligheten? Og viktigst av alt: hva vil skje hvis de får møte personen de har skrevet nedsettende ting om?

Vi har tidligere sett programkonsepter hvor en journalist/reporter konfronterer personer med sine sjikanøse uttalelser på nett. Det vi har følt manglet, har vært et møte mellom offer og gjerningsperson. Vårt fokus i denne serien har dermed vært å fasillitere dette møtet. Et slikt møte er unikt, viktig og kan være oppklarende. Her får personen som står bak hetsen mulighet til å forklare seg, forsvare seg og kanskje skvære opp med vedkommende de har utsatt for netthets.

Svært mange av de som på ulikt vis er fremtredende i samfunnet, må finne seg i å motta omfattende hets og sjikane på nett. Vi trengte ikke gjøre mer enn et lite fridykk ned i blant annet kommentarfelt og diskusjonstråder før vi fant omfattende og grov hets rettet mot flere kjente nordmenn. Arbeidet med å få disse til å stille i programmet ble deretter igangsatt. Parallelt begynte vi også å spore opp menneskene bak de hatefulle kommentarene.

Målet med prosjektet var å få fem kjente personer til å fortelle om hvordan de blir rammet av netthets, for deretter å la de bli med ut for å møte og konfrontere personene som har hetset dem på nett. I forbindelse med disse møtene var det et overordnet mål at den som blir stilt til ansvar for sine ytringer får muligheten til å svare for seg, beklage eller stå på sitt. TV 2s rolle under møtene skulle altså være så nøytral og uavhengig som omstendighetene tillater. Det var også en målsetting å speile netthetstematikken. Det har derfor vært et mål å ha demografisk spredning både blant de kjente personene deltar i serien og menneskene som konfronteres med sine uttalelser.

Møter mellom personen som hetser og den som blir hetset, finner som regel aldri sted. Vårt håp med prosjektet er at disse uvanlige møtene skal gi ny innsikt og kunnskap om netthets som fenomen.

3. Arbeidet med saken

Mange av menneskene som står bak mye av det man karakteriserer som netthets og sjikane, tar som regel aktive grep for å skjule sin virkelige identitet. Det brukes falske profilbiler og epostadresser, forkortede navn, pseudonymer og liknende. Disse personene ønsker ikke å bli sporet opp. Det gjør dem vanskeligere å få tak i. Det påpekes at personene som er konfrontert er dels tilfeldig utvalgt, og dels utvalgt av hensyn til å skape bredde og ønsket om å speile tematikken som nevnt i kapittel 2. I dette kapittelet vil vi snakke om organiseringen av arbeidet med serien, samt ressursbruk og hvordan konfrontasjonene forløp seg.

3.1 Organiseringen av arbeidet

Arbeidet med “Haterne” startet i juli 2014. Programskaperne Mathias Reiherth og Håvard Kristoffersen Hansen gikk ut av sitt vanlige arbeid som nyhetsreportere (tilkalling) på Nyhetene i TV 2 for å jobbe med prosjektet som fikk navnet Haterne. Det første halvåret frem mot januar 2015 ble brukt til å få kjente personer til å stille i programmet, og til å spore opp personene som hadde skrevet nedsettende ting om disse på nettet. Deretter valgte TV 2 å gå for prosjektet. Etter hvert tilknyttet vi oss daværende frilansfotograf Tom Rune Orset. All annen foto ble etter behov hentet inn fra fotopoolen til Nyhetene. Det var dermed få personer i Haterne-redaksjonen, og de involverte fungerte i flere roller.

3.2 Tidsbruk:

Begge programskaperne jobbet med prosjektet i om lag ett år. I starten brukte vi deler av fritiden til å jobbe med serien, ved siden av ordinære nyhetsvakter. Deretter har størsteparten

av 2015 blitt brukt til heltidsjobbing med prosjektet. Fotograf Tom Rune Orset har jobbet flere måneder fulltid med prosjektet, mens andre involverte har bistått på time- eller dagsbasis. Det er med andre ord nedlagt et betydelig antall arbeidstimer fra en rekke personer i forbindelse med prosjektet.

3.3 Research

Som vi vil komme nærmere inn på i kapittel 4, som omhandler etikk, er ikke Haterne etisk uproblematisk. Foruten selve arbeidet med å bringe identiteten på det rene til de personene vi har konfrontert i serien, har det også blitt nedlagt et viktig og omfattende arbeid når det kommer til å undersøke disse menneskenes bakgrunn. Denne jobben er blitt gjort for å sikre at ingen personer som er utilregnelige eller på andre måter ikke er i stand til å stå til ansvar for sine uttalelser, blir brukt i serien. Dette arbeidet har ført til at én episode er refusert, samtidig som flere konfrontasjoner ble skrinlagt i planleggingsfasen. Som nevnt i kapittel 2, har et av målene med prosjektet vært å speile virkeligheten. Som følge av dette har både personer som har skrevet under fullt navn og bilde, og personer som i ulik grad har forsøkt å skjule sin identitet, blitt stilt til ansvar for sine uttalelser. Dette har ført til varierende utfordringer når det kommer til å spore opp menneskene bak de nedsettende kommentarene. I arbeidet med serien har vi søkt etter, og hentet inn, informasjon fra ulike sosiale medier og ulike registre samt bruk av kilder og informanter. Enkelte offentlige registre har vi innhentet informasjon fra via kilder i ulike offentlige etater. I det videre vil vi ta for oss det metodiske arbeidet med de ulike episodene.

3.3.1 «Spaning»

Som et ledd i researcharbeidet, har seriens programledere «spanet» på enkelte av personene som skulle konfronteres. Dette ble gjort av flere årsaker:

- For å bringe vedkommendes bostedsadresse på det rene
- For å få kjennskap til vedkommendes rutiner
- For å sjekke forholdene rundt den aktuelle bopelen med hensyn til etiske vurderinger

Ordet spaning blir brukt i denne rapporten i mangel på et bedre og mer dekkende ord, men innebærer at programlederne oppsøkte aktuelle adresser, og blant annet kontrollerte postkasser, dørskilt og registreringsnumre på biler i området opp mot Statens vegvesens register. Vi tilbragte også en del tid i det aktuelle nabolaget, og et av målene var å få visuell kontakt med den aktuelle personen vi ønsket mer informasjon om.

3.3.2 Sandra Borch-episoden - kryssjekk sosiale medier, følgere og historikk

Politiker Sandra Borch har mottatt store mengder hets og sjikane på nett de siste årene. I denne episoden tok vi med oss Borch for å møte en mann som hadde utsatt henne for grov og gjentakende sexistisk sjikane på Twitter. Vedkommende hadde laget en Twitter-profil med pseudonymet @Drittidiot. Mannen hadde også skrevet nedsettende ting om andre kjente personer og menneskegrupper. Det var ingen kontaktinfo på profilen som gjorde at vi kunne kontakte ham, og arbeidet startet med å gjennomgå vedkommendes Twitter-historikk og samtlige av mannens følgere. Vi fant flere bilder av en ung mann, og personen twitret også mye om livet som student. Etter å ha scrollet oss langt ned, fant vi flere Twitter-profiler som Drittidiot hadde hatt dialog med (replied til). Vi mistenkte at @Drittidiot kunne kjenne disse i virkeligheten og vi gikk gjennom flere profiler. Dette ledet oss inn på Twitter-profilen til en ung kvinne. Vi rettet en intervjuforespørsel til @Drittidiot gjennom denne kvinnen. Han takket nei, og dermed så det ut som at vi ikke kom noe videre.

Etter noen uker tok vi opp saken. Vi forsøkte å lete etter spor på profilen, gjøre ulike søk på pseudonymet og annet innhold på profilen, i tillegg til at vi gjorde en rekke søk for å finne

Instagram-profilen til kvinnen han hadde hatt dialog med. Etter å ha prøvd ulike kombinasjoner av navnene hennes, fant vi etter hvert fram til denne. Hun hadde flere hundre følgere. Disse ble gjennomgått for å se om mannen bak @Drittidiot kunne være en av disse. Til slutt fant vi en profil som hadde et bilde av en mann som lignet på personen vi hadde sett på bildene @Drittidiot hadde lagt ut på Twitter. Videre fant vi flere bilder og annet innhold på den aktuelle profilen som kunne koble ham til Twitter-profilen. Instagram-profilen inneholdt hele navnet til personen, noe som gjorde at vi lett kunne finne vedkommendes adresse og telefonnummer.

3.3.3 Jørgen Foss-episoden - direkte kontakt

Politiker og samfunnsdebattant, Jørgen Foss må tåle store mengder hets i kjølvannet av sine deltakelser i offentlige debatter. Mannen som hetset Jørgen Foss brukte et pseudonym på Facebook, og hetsen gikk primært på Foss sitt utseende og overvekt. Mannen brukte også den aktuelle profilen som sin private Facebook-profil, og hadde bilder av seg selv og sin familie på den aktuelle profilen. Vi gjorde flere forsøk på å finne ut hvem mannen var uten å ta direkte kontakt med vedkommende. Blant annet var vi i kontakt med enkelte av mannens Facebook-venner, men dette førte ikke fram da samtlige nektet å oppgi mannens identitet. Dette, kombinert med fraværet av korrekt informasjon om mannen på nett, gjorde at vi dermed ble nødt til å kontakte mannen direkte på Facebook. Etter noe dialog fikk vi på denne måten avtalt et møte med mannen. Det viste seg at mannen brukte sitt klengenavn fra barndommen på sin Facebook-profil.

3.3.4 Sophie Elise Isachsen-episoden – kryssjekk sosiale medier og bruk av informant

Blogger Sophie Elise Isachsen mottar jevnlig drapstrusler og grov hets både på bloggen sin og som følge av deltakelse i debatter og ulike saker. Isachsen ble blant annet utsatt for netthets av en person som skrev under pseudonymet Rufserull Kakebaker på Facebook. Vedkommende brukte den aktuelle profilen som sin private Facebook-profil, og det var tydelig at det var en mann som sto bak profilen. Vi kryssjekket også mannens oppførte mobilnummer på 1881 mot den aktuelle Facebook-profilen. Deretter gikk vi gjennom vennelisten hans og fant en person som vi så hadde jobbet innenfor mediebransjen. Vi valgte å kontakte vedkommende i håp om at han kunne gi oss flere opplysninger om hvem som skjulte seg bak pseudonymet. Vedkommende vi kontaktet ga oss utfyllende informasjon om mannen bak pseudonymet Rufserull Kakebaker i fortrolighet. Det viste seg å være en mann i midten av 50-årene som sto bak profilen. Vi fant en adresse i Fredrikstad som var tilknyttet mannen og dro for å sjekke forholdene rundt denne av samme årsak som nevnt under punkt 3.3.1. Til slutt valgte vi å kontakte mannen per telefon i et forsøk på avtale et møte med vedkommende.

3.3.5 Mani Hussaini-episoden - direkte kontakt via tredjepart

AUF-leder Mani Hussaini mottar jevnlig hets og rasistiske kommentarer. Etter at han uttalte seg i en sak om at Norge bør ta i mot flere flyktninger fra Syria, mottok han en rekke grove kommentarer. Blant annet skrev en ung mann til Hussaini at han skulle ønske at han var på Utøya da det smalt. Mannen skrev under et navn som først fremsto som et pseudonym, men det viste seg at dette var en forkortelse av hans egentlige navn. Det var ulike søk på Facebook som viste dette. Vi gikk blant annet gjennom vedkommendes Facebook-profil, samt profilene til personene som skulle være hans nærmeste. Dette, kombinert med søk i ulike registre, samt informasjon fra personer som kjente vedkommende, fikk vi brakt mannens identitet på det rene, samt enkelte opplysninger om mannens bakgrunn. Mannen besvarte ikke på sitt eget telefonnummer, og vi opprettet dermed kontakt med mannen ved å kontakte kjæresten hans.

3.3.6 Olav Harald Ulstein-episoden – kryssjekk sosiale medier, spaning og uanmeldt intervju

Olav Harald Ulstein mottok enorme mengder hets og nedsettende kommentarer både på nett, mobil og i brevform etter at han utspilte sin kontroversielle karakter i Farmen. Vi valgte å konfrontere en mann som, med fullt navn og bilde fra sin private Facebook-profil, skrev en rekke nedsettende kommentarer om Ulstein på Ulsteins offisielle Facebook-profil. Mannen hadde også meldt seg inn i en hatgruppe mot Ulstein på Facebook. Vi kryssjekket mannens oppførte mobilnummer på 1881 mot den aktuelle Facebook-profilen. Før vi dro hjem til mannen for å konfrontere han med sine mange uttalelser på Facebook, valgte vi å «spane» på han av samme årsaker som nevnt under punkt 3.3.1. Under spaningen fikk vi visuell kontakt med vedkommende mens han var ute og jobbet i hagen. Vedkommende sitt utseende stemte overens men mannen på bildene på profilen som hadde hetset Ulstein. Spaningen gjorde oss altså i stand til å være helt sikre på at vi hadde rett mann.

3.3.7 Hets brukt som eksempler

Utenom de nevnte personene som har skrevet hatefulle ytringer, som blitt brukt som case, har vi også sporet opp et titalls personer som vi har valgt å ikke konfrontere. Hovedsakelig av hensyn til ressursbruk og lengden på episodene.

Vi har imidlertid brukt mye av denne hetsen som eksempler i ulike episoder med en speakstemme som leser meldingene opp. Da har vi skrevet eksempelvis «Kvinne (39)» bak. Vi kjenner altså til identiteten til de som står bak denne hetsen, men har av ulike hensyn valgt å ikke gå nærmere inn på dette.

3.3.8 Research i etterkant av konfrontasjonene

I etterkant av hver konfrontasjon har vi, av etiske hensyn, ansett det som nødvendig å gjøre ytterligere research på bakgrunnen til personene som ble konfrontert i serien. Dette for å få et bedre inntrykk av hva slags mennesketyper disse er, og for å innhente nok informasjon om vedkommende slik at vi kan gjøre en grundig vurdering vedrørende identifisering og for å forsikre oss om at hver og en av disse er tilregnelige. I dette kapittelet vil vi ikke gå i detalj på hver enkelt person for å unngå å røpe sensitive opplysninger om vedkommende. For å innhente tilstrekkelig med kunnskap om hver person har vi, som nevnt tidligere, blant annet gjort en rekke søk i offentlige registre. Folkeregistret er sammen med sentrale kilder i ulike norske etater blitt brukt for å sikre at vi har korrekt identitet og tilstrekkelig bakgrunnsinformasjon om personene som er konfrontert. Videre har vi også brukt en rekke andre kilder for å få mer kunnskap om bakgrunnen og livssituasjon til de ulike personene. Eksempler på slike kilder kan være familie, venner, bekjente og arbeidskolleger, samt offentlig tilgjengelig informasjon som skattelistene, Proff Forvalt, Brønnøysundregistret og tjenesten “Kjøretøyopplysninger” fra Statens vegvesen. Det har også blitt søkt etter tilgjengelig informasjon om vedkommende på ulike nettsider og i sosiale medier. Ved siden av dette researcharbeidet har vi som nevnt under punkt 4.3 ved flere anledninger hatt kontakt med de ulike personene som vi har konfrontert i etterkant av at konfrontasjonen har funnet sted. Dette arbeidet har gitt oss nyttig informasjon om personlige forhold hos vedkommende, som økonomiske forhold, forhold til familie og venner, eventuelt rulleblad, om vedkommende har diagnoser eller annen relevant helsehistorikk og liknende. Vi opplevde stor vilje blant de som ble konfrontert til å svare på spørsmål rundt temaene som nevnt over. I denne sammenhengen måtte det stilles en del lit til det vedkommende selv informerte om, samtidig som vi også kryssjekket informasjonen opp mot kildene som nevnt over for å verifisere viktige punktet og indikere hvorvidt vedkommende uttalte seg sannferdig. Samtalene ble vedlagt stor vekt i identifiseringsspørsmålet som omtalt punkt 4.2.

3.4 Gjennomføring av konfrontasjonene

Gjennomføringen av samtlige konfrontasjoner ble gjort på en av to følgende måter:

- Ringe uanmeldt på døren hjemme hos vedkommende
- Avtale et møte

Det er kun i én av de publiserte episodene at vi ringte på uanmeldt hos den vi ønsket å konfrontere. I forkant av dette ble det gjort research og spaning som nevnt under 3.3 og 3.3.1.

I episodene der vi avtalte et møte, ble dette gjort på noe ulikt vis, som vi i det videre vil komme nærmere inn på. Det er riktignok noen overordnede linjer på hvordan disse avtalene kom til. Det ble ikke under noen omstendigheter løyet til personen vi gjorde en avtale med. Vedkommende fikk vite det overordnede temaet for intervjuet. Som regel ble dette overordnede temaet formulert som “intervju om dine brukervaner i sosiale medier”. Overraskende nok var det svært få som hadde videre spørsmål rundt dette, men enkelte fikk på spørsmål også noe mer informasjon om hva vi mer konkret var ute etter. Felles for alle var at ingen fikk vite at personen de hadde hetset ville være til stede under konfrontasjonen. Samtlige personer som stilte til avtalen som ble gjort, ble trukket til side etter konfrontasjonen for en prat om publisering, videre arbeid, personlige forhold osv. Mer om dette under punkt 4.3 «oppfølging».

3.4.1 Sandra Borch-episoden

Vi kontaktet mannen bak pseudonymet @Drittidiot per telefon og fortalte at vi ønsket å intervju han om hans brukervaner i sosiale medier i forbindelse med et nytt programkonsept. Han responderte positivt på dette, og vi gjorde en avtale om å møte han i sentrum av Molde.

I korte trekk hadde vi planlagt at Mathias først skulle møtet mannen. Deretter skulle Sandra Borch og Håvard komme kjørende til stedet, og konfrontasjonen skulle starte. I forkant av møtet holdt programlederne kontakt med hverandre ved bruk av walkie talkie.

Mannen dukket opp som avtalt. Mathias gikk dermed for å møte han på en parkeringsplass og tok han ned til et bestemt sted ved havkanten hvor to fotografer sto klare til å filme. Den ene av fotografene ga så signal til Håvard, som deretter kom kjørende til stedet med Sandra Borch. Mannen ble også her gjort kjent med rammene i forkant av intervjuet. Deretter ble mannen konfrontert med sine ytringer. Konfrontasjonen ble filmet fra to vinkler, og med unntak av at mannen ble tydelig preget av møtet, gikk det sømmelig for seg.

3.4.2 Jørgen Foss-episoden

Mannen som sto bak hetsen rettet mot Foss, svarte ikke på telefonisk kontakt, men vi sendte en intervjuforespørsel via Facebook. Her fikk han vite at vi ønsket å intervju han om hans brukervaner i sosiale medier. Han responderte positivt på dette og vi avtalte et møte.

Da mannen møtte Mathias sto han som avtalt utenfor et kjøpesenter i sin hjemkommune. Han hadde også med seg moren. Begge ble i forkant gjort kjent med rammene for intervjuet.

En fotograf fulgte Mathias, og han tok mannen og moren videre til baksiden av parkeringsplassen, hvor en annen fotograf og Jørgen Foss sto. Mannen ble så konfrontert med sine ytringer på nett. Konfrontasjonen ble filmet fra to vinkler og gikk sømmelig for seg.

3.4.3 Sophie Elise-episoden

Programlederne ringte til mannen for å be om et intervju om hans brukervaner i sosiale medier. Han responderte positivt på dette og sa at han skjønnte det var fordi han hadde skrevet

kontroversielle ting på Facebook. Mannen dukket som avtalt opp på en parkeringsplass i sin hjemby. Håvard og mannen hadde telefonkontakt like før konfrontasjonen. I forkant av møtet holdt programlederne kontakt med hverandre ved bruk av walkie talkie. Mathias hentet mannen og førte han bort til bilen der Robin og Sophie Elise sto og ventet. Konfrontasjonen ble filmet fra to vinkler, og hadde høyt konfliktnivå og ingen særlig forsonende utgang.

DRAMATISK: Det ble tidvis svært ampert da bloggeren Sophie Elise Isachsen og kjæresten Robin Johansson skulle konfrontere “Rufserull Kakebaker”. Foto: Håvard Kristoffersen Hansen/TV 2

3.4.4 Mani Hussaini-episoden

Vi kontaktet mannen som sto bak hetsen rettet mot Hussaini per telefon og fortalte han at vi ønsket å intervjuer han i forbindelse med hans brukervaner på sosiale medier. Han responderte positivt på dette og vi gjorde en intervjuavtale.

På forhånd hadde vi planlagt at Håvard først skulle møte han. Deretter skulle Mathias og Hussaini komme kjørende til stedet.

Mannen dukket opp på et sentralt sted i sin hjemby som avtalt. Han hadde også med seg kjæresten sin. Håvard, som gjennom dagen hadde hatt telefonkontakt med han, gikk for å møte han sammen med begge fotografene. På signal kom Mathias og Hussaini kjørende.

Mannen ble så konfrontert med sine ytringer på nett. Konfrontasjonen ble filmet fra to vinkler og gikk sømmelig for seg.

3.4.5 Olav Harald Ulstein-episoden

Til denne episoden bestemte vi oss for å oppsøke mannen på hans bopel. Vi planla å vente utenfor boligen til han var ferdig på jobb og deretter konfrontere kontakte han mens han gikk fra bilen sin til inngangsdøren. Vi hadde delt oss i to team som ble plassert i hver sin bil på

forskjellige steder i nabolaget, og ventet på at mannen skulle komme hjem. Underveis holdt de to teamene kontakt med hverandre via walkie talkie.

Etter en stund bestemte vi oss i stedet for å ringe på døren, og det viste seg at mannen allerede var hjemme. Håvard ringte på døren, presenterte seg, sa hva vi jobbet med og at han ønsket å snakke med mannen om kommentarene han hadde skrevet om Ulstein. Deretter kom Ulstein inn på eiendommen. Mannen ga klar beskjed om at han ikke ønsket å snakke med oss, og smalt igjen døren. Han åpnet deretter døren, fortsatte dialogen, før han ba Håvard og Ulstein forlate eiendommen. Både Håvard og Ulstein var utstyrt med skjult kamera for å dokumentere møtet. Konfrontasjonen ble også filmet av begge fotografene fra avstand.

Etter møtet (samme dag) ringte vi mannen ved to anledninger og spurte om han ville ta en prat med Ulstein, men også da fikk vi avslag.

4. Etiske vurderinger

Hatene er ikke et etisk uproblematisk program, og arbeidet med serien har bydd på en rekke inngående etiske diskusjoner og utfordringer. I dette kapittelet tar vi for oss de overordnede etiske vurderingene som er gjort i programmet. Deretter går vi mer konkret inn på hver enkelt av de fem publiserte episodene.

Som nevnt i punkt 3.3 og 3.5 ble det gjort grundig research på de ulike personene vi ønsket å konfrontere både i forkant og i etterkant av at konfrontasjonen hadde funnet sted. Den viktigste etiske diskusjonen i prosjektet gikk på i hvilken grad personene som ble konfrontert skulle identifiseres. Informasjon som fremgikk av denne researchen dannet grunnlag for denne diskusjonen.

4.1 refusert materiale

Som nevnt i punkt 3.3.8 ble det gjort grundig research også i etterkant av konfrontasjonene. De fleste som ble konfrontert var villige til å oppgi informasjon om sin egen bakgrunn og fysiske og psykiske helsetilstand. En av personene som ble konfrontert var svært behjelpelig med dette. Vedkommende fortalte om sin utfordrende bakgrunn og fortid. I samråd med vedkommende, fikk vi også tilgang til informasjon om vedkommendes helsetilstand, som førte til at episoden der vedkommende blir konfrontert med sine uttalelser, ble refusert. Vi har

også i andre tilfeller skrinlagt planlagte konfrontasjoner som følge av forhold avdekket av forhåndsresearch.

4.2 Identifisering

Identifiseringsspørsmålet ble avgjort individuelt for hver person som er konfrontert i hver enkelt episode. Felles for samtlige er at vi kun har angitt hvilket fylke/område vedkommende tilhører. Vi har imidlertid brukt bilder fra den aktuelle byen/tettstedet, men ikke brukt vedkommendes navn eller klengenavn. De vil dermed bli skjermet fra å bli identifisert av eksempelvis arbeidsgivere som i fremtiden kan gjøre et Google-søk på vedkommende.

Noen av faktorene som har ligget til grunn i vurderingen er følgende: hvordan vedkommende fremstilles i episoden, hvor stor påkjenning det er for vedkommende å bli identifisert, deres egne tanker rundt identifisering, vedkommende sin status, bruken av skjult kamera, om identifiseringen rammer barn, alvorlighetsgraden i handlingen deres, deres eget refleksjonsnivå vedrørende identifisering og konsekvenser, nødvendigheten av identifisering for å speile samfunnsproblemet og det berettigede informasjonsbehovet til publikum.

4.2.1 Sandra Borch-episoden:

I denne episoden konfronterte vi en mann i 20-årene fra Molde-området. Denne mannen sto bak pseudonymet @Drittidiot på Twitter og har skrevet flere grove sexistiske og sjikanøse kommentarer om Sandra Broch og flere andre kjente norske personer.

Mannen ble tydelig preget av å bli konfrontert, og han la seg umiddelbart helt flat. Han sa tydelig at han hadde et sterkt ønske om å bli anonymisert, mye på grunn av at han på sikt ønsket å bli lærer.

Hovedsakelig basert på hvilken belastning vi tror at dette kan medføre for mannen, valgte vi å sladde ansiktet hans.

4.2.2 Identifisering i Jørgen Foss-episoden:

I denne episoden konfronterte vi en mann i 30-årene, som brukte et klengenavn/pseudonym på Facebook. Denne mannen har skrevet flere nedsettende kommentarer om Jørgen Foss i et kommentarfelt på Facebook til en sak der Foss frontet sine meninger om at prisdumping på smågodt bør forbys.

Etter konfrontasjonen ble både mannen og hans mor individuelt spurt om hva de tenkte om publisering av møtet og påfølgende intervju. Samtlige svarte uavhengig av hverandre at de stilte seg positive til at dette ble sendt og hadde ingen betenkeligheter med at de ble identifisert.

Blant annet basert på dette, og at mannen aktivt har oppsøkt offentligheten med sine nedsettende kommentarer og at samtykket til intervjuet med TV 2, har vi kun valgt en mindre grad av anonymisering, og å ikke sladde ansiktet på han eller moren.

4.2.3 Identifisering i Sophie Elise-episoden:

I denne episoden konfronterte vi en 55 år gammel mann fra Østfold. Han skrev en nedsettende og sexistisk kommentar i Side2s kommentarfelt på Facebook under en sak hvor Sophie Elise uttaler seg om Frias bruk av palmeolje.

Under selve konfrontasjonen ble mannen på nytt gjort kjent med forutsetningene for intervjuet. Han har i etterkant av konfrontasjonen har han samtykket til publisering og gitt uttrykk for at han må “tåle” de reaksjoner som eventuelt vil komme.

Blant annet ettersom han aktivt har oppsøkt offentligheten, har vært klar over konsekvensene, samtykket til et intervju og ikke motstilt seg å bli identifisert, har vi kun valgt en mindre grad av anonymisering, og å ikke sladde ansiktet på han.

4.2.4 Identifisering i Mani Hussaini-episoden

I denne episoden konfronterte vi en mann i 20-årene fra Drammen. Mannen brukte et forkortet navn på Facebook og i en melding til Hussaini skrev han blant annet “HELVETTES TERRORIST” og “Synd du ikke var på Utøya når det smalt”.

Etter konfrontasjonen hadde mannen ingen innvendinger med at vi identifiserte ham i episoden. Vi avdekket heller ingen personlige forhold hos vedkommende som på det aktuelle tidspunktet ga oss grunn til å tro at han ikke kunne stilles til ansvar for sine uttalelser.

Blant annet basert på dette har vi kun valgt en mindre grad av anonymisering, og å ikke sladde ansiktet på vedkommende.

ANGRET SEG: Vedkommende som ble konfrontert (t.h) angret på at han hadde kalt AUF-leider Mani Hussaini for en “helvetes terrorist” og ba han innstendig om unnskyldning. Foto: Mathias Reiervang/TV 2

4.2.5 Identifisering i Olav-episoden:

I denne episoden konfronterte vi en 56 år gammel mann fra Holmestrand. Mannen har kommet med flere negative kommentarer og har også meldt seg inn i en hatgruppe mot Olav Harald Ulstein.

Noen dager etter konfrontasjonen tok vi kontakt med mannen per telefon og spurte om han hadde noen spørsmål i forbindelse med at vi var på døren hans. Mannen viste forståelse for at vi kom til å bruke materialet og hadde ingen spørsmål knyttet til publisering.

Som følge av at mannen ble konfrontert ved at vi dukket opp uanmeldt på hans bopel, samt at vi blant annet brukte skjult kamera, valgte vi større grad av anonymisering av vedkommende.

Vi sladdet ansiktet på mannen, men lot stemmen være som den er. Ettersom vi bruker opptakene til mikrofonen til det skjulte kameraet, som gjør at stemmen blir litt skurrete og uklare, så er ikke stemmen så veldig gjenkjennelig heller.

Vi gjorde også en del av av omgivelsene/nabolaget uklare i redigeringen, for å forhindre at folk kjenner igjen hvilket nabolag vi befinner oss i.

4.3 Oppfølging

Å bli konfrontert av to TV-team og en kjent person som føler seg forulempet for noe du har skrevet om vedkommende, vil for mange kunne oppleves som en påkjenning. Derfor har vi vært opptatt av å sørge for god oppfølging av involverte parter i dette prosjektet. Det har vært viktig for oss å ha en åpen, ydmyk og menneskelig tilnærming til samtlige involverte i prosjektet. Dette gjelder i særdeleshet personene som ble konfrontert. Sett bort i fra ett unntak, ble disse personene trukket til side etter at konfrontasjonen hadde funnet sted for å få ytterligere informasjon om prosjektet, publisering og liknende. Her fikk også vedkommende muligheten til å komme med ønsker rundt hvordan materialet skulle forvaltes, i tillegg til at vedkommende fikk et direkte telefonnummer til en av programlederne som vedkommende kunne kontakte oss på i arbeidstiden i tilfellet vedkommende hadde noen spørsmål. Det var kun i én episode dette ble ikke gjort, og det var i episoden med Olav Harald Ulstein, der noe slikt ikke var mulig å få til.

OPPFØLGING: Eksempel på sms-korrespondanse. Foto: screenshot/TV 2

I etterkant har samtlige personer som ble konfrontert fulgt opp telefonisk rundt en uke etter at konfrontasjonen var gjennomført, noen måneder senere, samt før og etter publisering. Avhengig av enkeltpersonenes ønske og behov, varierte den telefoniske oppfølgingen fra lange samtaler til kortere informative og avklarende samtaler. Disse samtalene ble også brukt som et ledd i researchen etter konfrontasjonen som omtales nærmere i punkt 3.5. I enkelte tilfeller gjorde personen som ble konfrontert seg utilgjengelig for å kunne motta denne typen oppfølging, som gjorde at disse samtalene uteble. I slike tilfeller sendte vi nødvendig informasjon på sms eller epost. I et av tilfellene ble samtalene gjennomført med et familiemedlem av vedkommende som mellomledd.

5. Konsekvens

Arbeidet med Haterne har ført til flere konsekvenser på ulike plan. Blant annet har vi i samtlige episoder sett en endring i atferden til vedkommende som ble konfrontert med sine nedsettende kommentarer på nett. Blant annet har profiler blitt slettet, kommentarer fjernet og/eller pseudonymer blitt endret til ekte navn.

En annen konsekvens er at vi med serien har satt dagsorden og forhåpentligvis bevisstgjort folk på hvordan enkeltindivider blir påvirket av netthets.

ÅPENHJERTIG: Statsminister Erna Solberg fortalte programleder Håvard Kristoffersen Hansen hvordan netthetsen gikk inn på henne i spesialsendingen av Haterne på TV 2 1. desember. Foto: TV 2

5.1 Endring i de konfronterte personenes nettatferd

I forkant av opptakene til første episode med Sandra Borch og @Drittidiot, forsøkte vi å kontakte sistnevnte å spørre om han ønsket å intervjues om sine kommentarer rettet mot Sandra Borch. Den initielle kontakten førte til at vedkommende valgte å slette profilen. Til slutt fikk vi til et møte med vedkommende. Etter møtet ba han også innstendig om unnskyldning og lovte at han aldri skulle hetse noen på nett igjen.

I andre episode konfronterte vi en person fra Gjøvik som har skrevet hatefulle kommentarer til Jørgen Foss. Både han og moren (som var med) valgte å be om unnskyldning til Jørgen Foss for at kommentarene hadde såret ham. Vedkommende har også moderert seg i ettertid.

I tredje episode konfronterte vi en 27 år gammel mann sammen med AUF-leder Mani Hussaini. Også han valgte å be om unnskyldning etter å ha fått kunnskap om debatten rundt innvandringen av syriske flyktninger, og da han fikk vite at slike kommentarer sårer. I ettertid har vedkommende også uttalt seg til TV 2 og NRK og sagt at Haterne endret livet hans og at han nå har fått et nytt perspektiv på innvandring.

Fra Debatten på NRK 19. november: <https://tv.nrk.no/serie/debatten/NNFA51111915/19-11-2015>

Fra TV 2 Nyhetene 1. desember: <http://www.tv2.no/v/987290/?ref=805891&wf=latest>

I episode fire tok vi med blogger Sophie Elise Isachsen og kjæresten Robin Johanson for å møte mannen som brukte pseudonymet Rufserull Kakebaker. Han ville ikke be om unnskyldning under møtet, men sa at han “hadde vett til å ta ting til etterretning” og at han skulle tenke seg nøyer om neste gang han ordla seg på nettet. Han ble også spurt om hvorfor han gjemte seg bak et pseudonym og om han ville endre på dette etter møtet. Etter konfrontasjonen valgte mannen å slutte å bruke pseudonymet Rufserull Kakebaker. Han bruker nå sitt virkelige navn på Facebook.

I femte episode tok vi med oss Olav Harald Ulstein, som var den mest omtalte deltakeren i fjorårets rekordsesong av Farmen. Personen som sto bak hetsen ønsket ikke å gå i dialog med TV 2 og Ulstein, men etter møtet valgte han å umiddelbart slette samtlige av kommentarene han hadde skrevet til Ulstein. Han meldte seg også ut av hatgruppen han var medlem av på Facebook.

I tillegg til konsekvenser knyttet til de aktuelle personene som ble konfrontert, har programmet også ført til at netthets er blitt satt på dagsordenen. I skrivende stund har episodene rundt 1,4 millioner visninger på TV2.no. Da regner vi ikke med tallene på Sumo, hvor programmet har vært blant de mest sette. I tillegg ble programmet vist «prime time» på TV 2 1. desember. Da hadde vi også med et lengre intervju med statsminister Erna Solberg som snakket om hvor alvorlig netthetsproblematikken er for samfunnet og hvordan netthets påvirker henne personlig. Nettsaken basert på dette intervjuet var også den mest leste på TV2.no samme dag.

Hatne-episodene var flere dager i publiseringsperioden desidert mest delt på sosiale medier over hele landet.

Topp saker i sosiale medier						
1	 Gråtkvalt nettroll konfrontert etter å ha sexhøst Sandra... 15h		9,329	 tv2.no		30,287
2	 Her blir det bilfritt innen 2019 15h		6,037	 vg.no		19,779
3	 Derfor klarer ryddige folk å ha det ryddig 14h		5,107	 nrk.no		15,625
4	 Kodeord fra mamma reddet William (11) fra ukjent mann 5h		4,055	 dagbladet.no		10,472
5	 Den gravide 16-åringen nekter for å ha hatt sex. Legens svar?... 7h		3,535	 bt.no		7,460
6	 Samler inn iPod og headset til flyktningeundommer 15h		3,130	 aftenposten.no		6,068
7	 Soya – verre enn palmeolje 10h		3,103	 side2.no		5,201
8	 Da Isabelle (5) falt i vannet reddet hunden Agda henne 1h		3,016	 abcnheter.no		3,939
9	 TV 2s oppgjør med nettroll hylles i sosiale medier 10h		2,775	 viralevideoer.com		3,787
10	 James (75) stanset knivdesperado (19) 20h		2,443	 nettavisen.no		3,734
11	 10 uskyldige tegninger av barn som går fullstendig galt! 13h		2,434	 nordlys.no		2,624
12	 Amerikansk værtjeneste: Norge får en ekstremt kald vinter 5h		2,275	 ba.no		2,577
13	 Tredje asylmottak-brann i Sverige på tre dager: - Det er fullstendig... 14h		1,887			
14	 - Jeg er nok like takknemlig for å være her som asylsøkerne 22h		1,706			
15	 Nå må Oslos kommune-kantiner servere bare vegetarisk én dag... 3h		1,635			

MEST DELT I SOSIALE MEDIER. Hatne-episoden med Sandra Borch var den mest delte saken søndag 18. oktober. Foto: skjermdump/TV 2

I tillegg til episodene som ble lagt ut på TV2.no, laget nyhetsredaksjonen en rekke saker med utgangspunkt i serien:

Lanseringen av serien på TV 2 Nyhetene kl. 21 - 18. oktober:

<http://sumo.tv2.no/nyheter/nyhetene/nyhetene-21-00-970349.html>

Sandra Borch om netthetsanmeldelser i TV 2 Nyhetene kl. 21 - 21. oktober:

<http://sumo.tv2.no/nyheter/nyhetene/nyhetene-21-00-971351.html>

I tillegg hadde God Morgen Norge en rekke rigg knyttet til serien:

Sophie Elise i God Morgen Norge om Haterne:

<http://sumo.tv2.no/programmer/underholdning/god-morgen-norge/innevaerende-sesong/god-morgen-norge-971342.html>

Jørgen Foss og Sandra Borch i God Morgen Norge om Haterne:

<http://sumo.tv2.no/programmer/underholdning/god-morgen-norge/innevaerende-sesong/god-morgen-norge-970723.html>

Mani Hussaini, Håvard Kristoffersen Hansen og Mathias Reierth i God Morgen Norge om Haterne: <http://sumo.tv2.no/programmer/underholdning/god-morgen-norge/innevaerende-sesong/god-morgen-norge-971062.html>

Også nettredaksjonen laget en rekke saker knyttet til serien og problematikken:

- Jørgen Foss om Haterne: – Noe av det viktigste jeg har gjort: <http://www.tv2.no/a/7518781>
- Sophie Elise får massiv støtte etter #haterne-møtet med netthetseren: <http://www.tv2.no/a/7535628>
- John Arne Riise: – Plager meg veldig at jeg måtte takke nei til «Haterne»: <http://www.tv2.no/a/7527658>
- TV 2s oppgjør med net trollene hylles i sosiale medier: <http://www.tv2.no/a/7516823>
- Slik er de typiske netthaterne: <http://www.tv2.no/a/7504583>
- Sandra Borch stilte også til netprat dagen etter premieren: <http://www.tv2.no/a/7517290>
- Erna Solberg: - Alvorlig netthets skal straffes: <http://www.tv2.no/v/970654/>
- Minutter etter Haterne-episoden får AUF-leder Mani en ny trussel: <http://www.tv2.no/a/7524564>

På Nyhetskanalen har vi hatt svært mange rigg som tar opp ulike aspekter av problematikken. Blant annet har tidligere statsminister Kjell Magne Bondevik, Katrine Olsen Gillerdalen, Jørgen Foss, Mathias Reierth, Håvard Kristoffersen Hansen, Sophie Elise, jurist og ekspert på ytringsfrihet Anine Kierulf ved Senter for menneskerettigheter, politiadvokat Oda Karterud, ekspert på sosiale medier, Cecilie Staude, direktør i Fritt Ord Knut Olav Åmås, gjestet studio.

Programmet er også omtalt og debattert i flere andre riksdekkende og internasjonale medier (<http://www.thelocal.no/20151201/norway-pm-opens-up-about-online-abuse>), flere kommentarer ble skrevet både i Nordlys, Dagbladet, Bergens Tidende og Aftenposten og vi

tror at dette temaet er blitt enda mer aktuelt og vesentlig for mange. Serien er også blitt debattert i en rekke programmer i etterkant av premieren.

I forkant av at episoden ble vist på TV 2 1. desember laget vi også en forhåndssak på statsminister Erna Solberg som blant annet fortalte hvordan netthetsen påvirker henne. Denne reportasjen ble også sendt på TV 2 Nyhetene kl. 18.30 og hele dagen på Nyhetskanalen: <http://www.tv2.no/a/7721740>

Solberg gikk også ut i TV 2 Nyhetene etter premieren og sa at netthets må bekjempes og at de som hetser må straffes. Hun hedret også TV 2 og de kjente personene som har stilt opp i programmet i spialsendingen av Haterne på TV 2 1. desember.

Etter at dokumentaren ble vist laget redaksjonen denne saken om mannen som hetset Mani Hussaini: <http://www.tv2.no/v/987290/?ref=971132&wf=latest>

Etter Haterne og reportasjeseriene på TV 2, har også regjeringen offentliggjort en ny politisk erklæring som danner en strategi mot netthets.

Også i kommentarfeltene til sakene TV 2 Nyhetene publiserer på Facebook er det blitt en bedring i omfanget av netthets. Ifølge utgavesjef Nicklas Storeng Smelror på TV2.no, er det færre personer som går til personangrep og skriver nedsettende ting til andre. Nedgangen var markant rett etter serien ble publisert, men også på lang sikt har redaksjonen merket en bedring. Også når personer ytrer seg hatefullt/nedsettende har nettredaksjonen sett at flere Facebook-brukere slår ned på den type oppførsel og svarer vedkommende.

De kjente personene som deltok i programmet har opplevd massiv støtte fra publikum etter sin deltakelse i programmet.

5.2 Erfaringer:

Da vi startet å jobbe med prosjektet, tenkte vi at vi finner flesteparten av menneskene som driver med netthets i de lavere samfunnslag, altså personer uten utdanning eller mennesker som står utenfor arbeidslivet og liknende. Gjennom arbeidet med prosjektet, er vårt inntrykk at dette i stor grad stemmer.

Vi har også erfart at landets store mediehus i svært ulik grad modererer sine kommentarfelt.

Det var også overraskende for oss å se hvor enkelt det var å gjøre en avtale om å møte personene som sto bak netthetsen. Svært få av disse stilte kritiske spørsmål til hvorfor TV 2 ønsket å intervju dem. Vi hadde heller ikke forventet at disse menneskene skulle være samarbeidsvillige etter å, på overraskende vis, ha blitt konfrontert med sine uttalelser. De fleste av disse viste stor vilje til å fortelle sannferdig om sine personlige forhold, noe som gjorde det lettere å gjøre god research på vedkommende også i etterkant av konfrontasjonen.

Denne informasjonen, og researchen i etterkant har som nevnt ført til at vi refuserte en episode. Beslutningen om å gjøre dette kom relativt tett opp mot planlagt publisering. En viktig erfaring å ta med seg er dermed at man i denne typen journalistisk arbeid må regne med at ny og avgjørende informasjon kan åpenbare seg på hvilket som helst tidspunkt. Man må dermed være forberedt på å gjennomføre raske omstillinger ved behov.

I programmet har vi også tilført kunnskap om hva som skjer når offer og gjerningsmann møtes. Disse møtene viser at det som regel er forhold hos personen som driver med netthets som fører til at vedkommende skriver nedsettende kommentarer om andre. Denne kunnskapen

har virket beroligende på flere av ofrene for netthets som vi har snakket med gjennom prosjektet.

5.3 Liste over publisert materiale:

Episode 1 med Sandra Borch 18. oktober: <http://www.tv2.no/v/969903/>

Episode 2 med Jørgen Foss 18. oktober: <http://www.tv2.no/v/969766/>

Episode 3 med Mani Hussaini 19. oktober : <http://www.tv2.no/v/970775/>

Episode 4 med Sophie Elise Isachsen 20. oktober: <http://www.tv2.no/v/971132/>

Episode 5 med Olav Harald Ulstein 21. oktober: <http://www.tv2.no/v/971399/>

Haterne på TV 2 1. desember: <http://sumo.tv2.no/programmer/fakta/haterne/sesong-1/haterne-tv-spesial-986770.html>

6. Takk til

Først og fremst vil vi rette en stor takk til TV2.no-redaktør Bård Espen Hansen og redaksjonssjef Olav Haugan som hadde tro på prosjektet.

En stor takk også til Tom Rune Orset som har tatt et avgjørende fototeknisk ansvar i prosjektet. Vi også takknemlige for råd og hjelp vi har fått fra kollega Ola Haram, som har bistått med søk i Folkeregistret.

Vi ønsker også å takke antropolog og forsker ved Arbeidsforskningsinstituttet (AFI) på Høgskolen i Oslo og Akershus, Aina Landsverk Hagen, for gode samtaler og for bistand med å øke vår kunnskap om netthetstematikken.